

Tematyka i cele programu duszpasterskiego „Wierzę w Kościół Chrystusowy” na rok 2022/2023

1. Założenia i motto programu duszpasterskiego

Projekt programu duszpasterskiego na rok liturgiczny 2022/2023 wyrósł - o czym pisze przewodniczący Komisji Duszpasterstwa KEP we wstępie do niniejszej publikacji - z analizy aktualnej sytuacji Kościoła, uznawanej przez wielu za trudną i potrzebującą podjęcia dzieła jego odnowy. Podjęcie tego dzieła wymaga pogłębienia przez Kościół świadomości swojej tożsamości, tj. ciągłego zastanawiania się nad swoją tajemnicą. Papież Franciszek w encyklice *Evangelii gaudium* napisał, iż dopiero z tej „jasnej i skutecznej świadomości rodzi się spontaniczne pragnienie porównania idealnego obrazu Kościoła, jakim Chrystus go widział, pragnął i umiłował jako swoją świętą i nieskalaną Oblubienicę (Ef 5,27), z rzeczywistym obliczem, jakie Kościół dzisiaj przedstawia”³. To porównanie winno z kolei rodzić niecierpliwość i generować potrzebę konkretnego działania, aby Kościół stawał się coraz bardziej znakiem i narzędziem wewnętrznego zjednoczenia z Bogiem i jedności całego rodzaju ludzkiego⁴.

Pogłębianie świadomości bycia Kościołem przez wszystkich ochrzczonych, którzy - bez względu na realizowane w Kościele zadania i stopień zaangażowania we wspólnotę - są adresatami nowego programu duszpasterskiego, wymaga najpierw rzetelnego przekazu prawdy o Kościele, zgłębiania jego znaczenia i wartości oraz przypominania podstawowych treści, zwłaszcza o jego złożonej naturze i zbawczej misji. Refleksji tej nie można jednak sprowadzać do czysto teoretycznych rozważań, lecz winna ona być poparta odważnym i czytelnym świadectwem duchownych, osób konsekrowanych

³ EG 26.

⁴ Zob. KK 1.

i świeckich, którzy w Kościele znajdują przestrzeń pogłębiania zjednoczenia z Bogiem i doświadczania wspólnoty z braćmi i siostrami w wierze.

Realizacji zadania podnoszenia poziomu rozumienia Kościoła i budzenia u wiernych świadomości bycia Kościołem będzie towarzyszyć motto „Wierzę w Kościół Chrystusowy”. Program duszpasterski ma bowiem doprowadzić do bardziej świadomego i głębokiego wyznawania tej prawdy wiary.

2. Cele programu duszpasterskiego

Szczegółowe cele tak zdefiniowanego programu duszpasterskiego określa się następująco:

- Uświadomienie wiernym, że Kościół – jako dzieło Bosko-ludzkie – stanowi misterium, którego nie sposób ogarnąć rozumem, dlatego „domaga się” wiary. Kościół to Boże dzieło w świecie, to rzeczywistość bardziej Boska niż ludzka, ponieważ ma swe źródło w Bogu. Jako taki Kościół wykracza poza nasze możliwości poznawcze, choć wiemy o nim wiele, gdyż prawda o nim została nam przez Boga objawiona. By ją przyjąć i wyznawać, by nią żyć, nie wystarczy jednak sam rozum, lecz potrzeba jeszcze światła wiary.
- Wyjaśnienie, co znaczy wierzyć w Kościół: że chodzi o konkretyzację wiary w Boga i w Jego obecność pośród nas. Mamy więc do czynienia z wiarą innej natury niż wiara w Boga. Wierzyć w Kościół znaczy wyznawać Boga działającego w historii, zaangażowanego w rodzaj ludzki, będącego Emmanuelem, czyli Bogiem z nami, który daje ludziom swoje życie. A jeśli tak się rzeczy mają, to wiara w Kościół jest sprawdzianem wiary w Boga, który miłując każdego człowieka.
- Pokazanie, dlaczego Kościół zasługuje na to, aby mu wierzone. Wyjaśnienie, z czego wynika jego wiarygodność – mianowicie, że czerpie z Bożego autorytetu i przekazuje nam to, co jest na nim oparte. Wierzyć Kościołowi znaczy więc ufać mu i polegać na nim, ponieważ jego kamieniem węgielnym jest Jezus Chrystus, konstytucją – Ewangelia, a Duch Święty stale go prowadzi i jest gwarantem jego nieomylności w wierze. Kościół jest zatem stale wiarygodny wszędzie tam, gdzie żyje i działa w posłuszeństwie Bogu.

- Określenie treści dotyczących Kościoła i zobowiązań wobec niego, które w tzw. Składzie Apostolskim uznajemy i wyznajemy słowami: „Wierzę w święty Kościół powszechny, w świętych obcowanie”, a w Credo, czyli Symbolu Nicejsko-Konstantynopolitańskim: „Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół”.
- Wyjaśnienie zbawczego sensu i wartości Kościoła. Podkreślenie, że jego misją jest zbawienie rodzaju ludzkiego, a wartością nade wszystko to, co w nim Boże: obecność Chrystusa i Ducha Świętego, pełnia łaski i prawdy, wiara i Boże obietnice. Jest bowiem „w Chrystusie niejako sakramentem, czyli znakiem i narzędziem wewnętrznego zjednoczenia z Bogiem i jedności całego rodzaju ludzkiego”⁵. Wspaniale przez Boga obdarowany, urzeczywistnia królestwo Boże w świecie: „zachęca słuchających do wierzenia i wyznawania wiary, przygotowując ich do chrztu, wyrwa z niewoli błędu i wciela w Chrystusa, aby przez miłość ku Niemu dorastali do pełni. Działalnością swoją sprawia, że cokolwiek dobrego znajduje się zasiane w sercach i umysłach ludzkich lub we własnych obrządkach i kulturach narodów, wszystko to nie tylko nie ginie, lecz doznaje ulepszenia, wyniesienia na wyższy poziom i pełnego udoskonalenia na chwałę Bożą”⁶.
- Zaprezentowanie aktualnego stanu samoświadomości Kościoła – tego, co Kościół mówi o sobie samym, czyli przedstawienie zasadniczych elementów nauki o Kościele, które przekazuje i rozjaśnia Urząd Nauczycielski Kościoła. Chodzi o prezentację tego, co Urząd ten mówi na temat misterium Kościoła, mianowicie, że jako wspólnota wierzących w Chrystusa urzeczywistnia się w Chrystusie i jest ciągle w drodze ku eschatycznej pełni; co mówi na temat jego genezy, czyli że ma w niej udział Ojciec, Syn i Duch Święty, że jest trynitarna i chrystocentryczna zarazem i że nie jest pozbawiona konkretnego wkładu ludzkiego, zwłaszcza apostołów; co mówi na temat natury Kościoła, która jest teandryczna (Bosko-ludzka) i całą jego złożoną rzeczywistość można wypowiedzieć jedynie za pomo-

5 Tamże.

6 Tamże, 17.

cą wielu obrazów i metafor komplementarnie ujmowanych; co mówi na temat jego struktury, że stanowi jedność katolicką, czyli jedność w pojednanej różnorodności, oraz jak interpretuje przymioty Kościoła (jedność, świętość, powszechność i apostołskość).

- Obudzenie świadomości naszego bycia Kościołem, świadomości stanowienia „my” Kościoła, czyli że jako wyznawcy Chrystusa wszyscy jesteśmy podmiotem w Kościele. Wszyscy bowiem jesteśmy na tej samej drodze do domu Ojca i razem podążamy za Chrystusem, prowadzeni mocą i światłem Bożego Ducha. Stąd zasadnicze zadanie, wspólne wszystkim wiernym, prosto wyrażone w tytule trwającego Synodu o synodalności Kościoła: „Ku Kościołowi synodalnemu: wspólnota, uczestnictwo, misja”.
- Przybliżenie znaczenia synodalności Kościoła i jej realizacji, która ma stanowić sposób jego życia i działania. Dobre funkcjonowanie Kościoła zakłada rozeznawanie przez pasterzy tego, co Duch Święty mówi mu w danym czasie, i odkrywanie tego poprzez wsłuchiwanie się w głosy wiernych (różnorako zgromadzonych), na co pozwala i co umożliwia obdarowanie całej wspólnoty wiernych charyzmatem nieomyślności w wierze.